

Peipsi järv on Euroopa üks kalarikkam ja suurim piiriülene järv. Õigupoolest koosneb järv kolmest osast: Peipsi, Pihkva ja Lämmijärvest. Kuna jagame järve Venemaaga, siis **keskkonnakaitse meetmeid tuleb ellu viia üheskoos.**

Peipsi-Pihkva järv on oma suuruse (3555 km²) kohta madal järv: tema keskmine sügavus on ainult 7,1 meetrit. Suurte ja madalate järvede ökoloogiline seisund ehk tervis oleneb väga palju keskkonnatingimustest. **Järve tervist mõjutavad üheaegselt nii looduslikud kui inimtekkelised tegurid**, seejuures on neil sageli raske vahet teha.

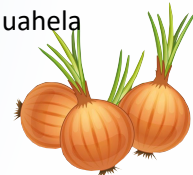

#ER101 Green Mind

Järve tervist mõjutavad tegurid:

- **Peamine looduslik mõjutaja on muutlik veetase.** See võib aasta jooksul tervelt 1,5 meetri jagu kõikuda. Järve elustikule kipub halvasti kipub mõjuma just väga madal veetase, kui on kui on suurem tõenäosus vetikaõitsenguteks.
- **Suurim inimese tekitatud probleem on reostamine.** Paljude aastate jooksul asumite, praegu peamiselt Pihkva regiooni linnade heitveest ja põllumajandusest järve kantud fosfor ja lämmastik on talletunud põhjasetetesse. See on nagu sahver, mis suurtaimi ja pisivetikaid ehk fütoplanktonit toiduga varustab, eriti soojadel suvekuudel, kui lainetus madalas vees setteid loksutama ulatub. Nii on vetikate toidulaud hästi kaetud vaatamata sellele, et tänu linnade puhastus-seadmetele kannavad jõed järve varasemast palju vähem fosforit ja lämmastikku.
- **Suureks keskkonnaprobleemiks on järve triivima jäänud kalapüüsed**, nn. kummitusvõrgud, mis tapavad kalu ja vee-linde ning ohustavad veeliiklust. Prügistamine suurendab mikroplastide hulka vees – need jõuavad toiduahela kaudu inimese organismi. Võõrliigid tõrjuvad välja kohalikke liike ja järve elustik vaesub.

- **Sinivetikate vohamine ja sellest põhjustatud kalade hulgi- suremine on kõige silmapaistvamad ja ühiskonda häirivamad järve halva seisundi tunnused.** Sinivetikad on pea igas järves loomulik eluslooduse osa. Jäävabal ajal on nad Peipsi järves enamasti valdav vetikarühm. Nad suudavad reguleerida oma ujuvust – liikuda veepinnale kui madalamal on vähe valgust ja laskuda põhja, et settepinnalt fosforit ammutada. Mitmed sinivetikaliigid suudavad võtta õhust lämmastikku kui seda vees napib ja see on nende eelis teiste vetikarühmade ees. Sinivetikaõitsengu tagajärjel väheneb vee läbipaistvus, tekib öine hapnikupuudus ja tõuseb vee aluselisis (pH üle 9). Sellistes tingimustes hakkab vetikamassi lagunemisel eralduv lämmastikühend ammonium muutuma mürgiseks ammoniaagiks, põhjustades kalade hukkumist. Lisaks toodavad mõned sinivetikaliigid ise mürgiseid ühendeid ja ka sellepärast on nende vohamine järves ohtlik.

Project is implemented under the European Neighbourhood Instrument and co-financed by the European Union

- **Vetikaõitsenguid saab ohjeldada ainult nende toidulaua kaudu.** Järve praeguste fosforivarude juures sõltub veeõitsengute teke ja intensiivsus Peipsi-Pihkva järves ennekõike suvisest veetemperatuurist ja veetasemest. Prognooside järgi veetemperatuur tulevikus pigem tõuseb kui alaneb. Seega tuleb senisest veelgi rohkem piirata fosfori juurdevoolu järve, väga hoolega kontrollides viimasel ajal taas hoogustunud põllumajandusväetiste kasutamist ning parandades maapiirkondade heitveepuhastust.
- **Taimtoitainete ülekülluse tagajärjeks on laienev roostumine ja sellega kaasnev kalakoelmute mudastumine.** Umbrohutõrjevahendeid ei tohiks järve lähimbruses kasutada, sest järve jõudes on nad ohuks järve elustikule, sealhulgas kaladele ja lõpuks ka inimesele endale.

Co-funded by
the European Union

